QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

Magistrat Dr. Monica Vella LL.D., M.Jur

Seduta tad-Distrett (Valletta)

Il-Pulizija
(Spettur Jeffrey Scicluna)
vs
Anna Vassallo

Eccezzjoni ta' nullita' minhabba nuqqas ta' data ta' meta nharget l-akkuza

Illum, 23 t'April 2021

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjoni migjuba kontra:

"**Anna Vassallo**, detentrici tal-karta ta' l-identita' numru 449959M,

Billi hija akkużata talli nhar il-19 ta' Frar 2018, u b'digriet tal-Qorti tad-29 ta' Mejju 2019 id-data "il-19 ta' Frar 2019" ġiet sostitwita bid-data "19 ta' Jannar 2018", u b'digriet tal-Qorti tal-05 ta' Frar 2020 id-data "19 ta' Jannar 2018" ġiet korretta għal "18 ta'

Jannar 2018", ġewwa l-Qrati tal-Ġustizzja fil-Belt Valletta u / jew fi bnadi oħra f'dawn il-Gżejjer,

1. Għamlet affidavit falz, waqt li kienet taf li dak l-affidavit kien meħtieġ jew maħsub għal proċeduri ċivili f'Malta u dan bi ksur tal-artikolu 106 (3) tal-kapitolu 9 tal-liġijiet ta' Malta;

2. F'kull każ ieħor mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel dan is-subtitolu, ħalfet il-falz quddiem Imħallef, Maġistrat jew quddiem uffiċjal ieħor li jkollu s-setgħa b'liġi li jagħti l-ġurament u dan bi ksur tal-artikolu 108(1) tal-kapitolu 9 tal-ligijiet ta' Malta."

Rat il-verbal maghmul mid-Difiza fis-seduta tal-20 ta' Jannar 2021 li jaqra hekk:

> "*Dr. Joseph Brincat ghall-akkuzata jirrileva li c-citazzjoni fuq it-tahrika ma ggibx l-ebda data u ghalhekk hija nulla liema lacuna l-avukat sottoskritt indika lill-Qorti: ' Illum ______________________ ' u talab li jaghmel nota f'dan ir-rigward.*"

Rat n-nota ta' sottomissjonijiet tad-Difiza tat-22 ta' Frar 2021.

Rat li l-parte civili ma jidhirx illi giet notifikata bl-imsemmija nota skont kif ordnat fil-verbal ta' l-istess seduta, izda minn komunikazzjoni li saret mal-ufficcju ta' din il-Qorti iddikjarat li l-Qorti tista' tghaddi ghas-sentenza.

Rat n-nota ta' sottomissjonijiet tal-Prosekuzzjoni.

Rat l-atti.

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza relattiva.

Ikkunsidrat:

Illi mill-verbal tas-seduta tal-20 ta' Jannar 2021 jirrizulta li d-Difiza qeghda teccepixxi n-nullita' tac-citazzjoni notifikata lill-imputata minhabba nuqqas ta' data relattiva ghad-data tal-hrug ta' l-istess citazzjoni.

Illi d-difiza fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha elaborat illi qeghda tibbaza din l-eccezzjoni fuq l-Artikoli 360 (2) u l-Artikolu 365 (3) tal-Kodici Kriminali.

L-Artikolu 360 tal-Kodici Kriminali jaqra hekk:

> *360.(1) Meta ma jkunx hemm raġunijiet biżżejjed skont il-liġi għall-arrest ta' persuna imputata ta' reat, il-Pulizija Eżekuttiva għandha, b'ordni bil-miktub, tħarrek lil dik il-persuna biex tidher quddiem il-Qorti tal-Maġistrati.*
>
> *(2) Iċ-ċitazzjoni għandha ssemmi ċar il-persuna mħarrka, u għandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti tal-akkuża, bil-partikularitajiet ta' żmien u ta' lok li jkunu jinħtieġu jew li jkunu jistgħu jingħataw. Għandu jkun fiha wkoll it-twissija li, jekk il-persuna mħarrka tonqos li tidher, hija tiġi arrestata b'mandat tal-qorti u mressqa quddiem l-istess qorti fil-jum li jkun imsemmi fil-mandat.*

Illi l-Qorti ghalhekk trid tezamina jekk tali nuqqas iwassalx ghan-nullita' ta' l-istess citazzjoni.

Il-Ligi u Gurisprudenza Applikabbli

Illi l-Qrati taghna gia kellhom diversi okkazjonijiet fejn giet ezaminata in-nullita' tac-citazzjoni minhabba xi nuqqas jew iehor fic-citazzjoni nfisha.

Fil-kawza **Appell Nru: 529/2014 u 530/2014 Il-Pulizja (Spettur A. P. Miruzzi) vs Brian Camilleri et** deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali f-4 t'April 2016, il-Qorti qalet hekk f'dan ir-rigward:

> "*L-ewwel aggravju tal-appellant Sammut jitratta dwar in-nullita' tac-citazzjoni mertu tas-sentenza appellata u ghalhekk huwa logiku li dan ikun kunsidrat in primis. L-appellant jargumenta li c-citazzjoni hija wahda nulla u qatt ma setghet twassal ghal sejbien ta' htija peress illi ma saritx skond l-artikolu 360(2) tal-Kodici Kriminali. Itenni li kontra tieghu kienu attribwiti fatti li jiksru d-disposizzjonijiet tal-Avviz Legali 337/2001 li ghandu xejn anqas minn 29 regolament u l-uniku artikolu [recte. regolament] 6 citat fl-ahhar tac-citazzjoni mill-prosekuzzjoni jitratta dwar ir-responsabilita' ta' produtturi u managers ta' skart li jharsu dawn ir-regolamenti u dan ma jammontax ghal-reat per se izda jitratta dwar ir-responsabilita' fuq certu individwi. Dwar dan l-aggravju l-appellant jilmenta illi filwaqt illi l-uniku artikolu [recte. regolament] li kien kwotat fic-citazzjoni huwa biss regolament generali, l-artikolu [recte. regolament] 26 li jitratta r-reati per se huwa mbaghad maqsum f'5 sub-artikoli, ie mill-anqas hames xenarji differenti ta' reati.*

*2. Ikkunsidrat illi kif tajjeb jirrileva l-appellant Sammut, din il-lanjanza gia kienet sollevata quddiem l-Ewwel Qorti li ddisponiet mill-istess billi ddecidiet illi ma ssibhiex gravi li l-prosekuzzjoni ma semmietx ir-reati applikabbli. Jibda biex jinghad illi huwa l-artikolu 360(2) tal-Kodici Kriminali u mhux is-subartikolu (1) li jirregola c-citazzjoni, ossia l-ordni bil-miktub li biha titharrek persuna imputata ta' reat. "Ic-citazzjoni ghandha ssemmi car il-persuna mharrka, u ghandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti tal-akkuza, bil-partikularitajiet ta' zmien u ta' lok li jkunu jinhtiegu jew li jkunu jistghu jinghataw.". Kif kostantement deciz mill-Qrati taghna, dak li hu rikjest mill-prosekuzzjoni fit-tnedija tac-citazzjoni hu li tindika fiha l-fatti li dwarhom l-imputat hu mitlub jidher quddiem il-Qorti fid-data u hin indikati. Mhux mehtieg li l-imputazzjonijiet ikunu redatti fil-kliem testwali tal-ligi (***Il-Pulizija vs Philip Schembri App Krim 18.11.1994***).*

*3. Dawn il-fatti naturalment iridu juru b'mod car ir-reat li tieghu il-persuna tkun imputata, igifieri b'mod li l-imputat ikun jaf ta' liema reat jew reati qed ikun akkuzat u ghal liema reat jew reati irid iwiegeb (ibid). Jibqa' biex ikun konsiderat imbaghad jekk dawk il-fatti kif migjuba fic-citazzjoni jammontawx ghal xi reat jew reati ohra (***Il-Pulizija vs Joseph Farrugia (App Krim 13.1.1995***). Jizdied ma' dan ukoll li c-citazzjoni li jkun fiha l-ordni lill-imputat biex jidher quddiem il-Qorti tal-Magistrati qatt ma tista' tkun nulla, kemm jekk tkun tikkontjeni kif ukoll jekk ma tikkontjenix dettalji korretti jew skoretti tal-fatti (***Il-Pulizija vs Emanuel Buttigieg App Krim 4.11.1994***). Fis-sentenza l-ahhar citata, din il-Qorti wara li ccitat id-dibatti fil-Kunsill Tal-Gvern*

dwar l-origini tas-subartikolu (2) tal-artikolu 360 tal-Kodici Kriminali, rriteniet illi "ic-citazzjoni ghadha mhix hlief avviz lill-imputat biex jidher quddiem il-Qorti tal-Magistrati. Id-dettalji msemmijin dwar il-fatti ghandhom jigu ndikati fiha mhux ghall-fini tal-validita' taghhom jew tal-proceduri[1], *kompriza s-sentenza, li jsegwuha, izda ghall-fini ta' pratticita' u ta'evitar ta' telf ta' zmien".*

4. Huwa palezi ukoll illi mhux mehtieg li jkun indikat fic-citazzjoni l-artikolu, r-regolament, l-Kapitolu jew l-Avviz Legali ghal-liema jirreferu dawk il-fatti. Issa l-appellant jargumenta illi c-citazzjoni kif dedotta hija nulla ghaliex ma fihiex l-fatti tal-akkuza kif rikjest mil-ligi sabiex l-imputat ikun jista' jkun jaf biex qed ikun akkuzat, u jipprepara d-difiza tieghu. In sostenn ta' dan l-appellant jiccita tlett sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) pero, ezaminati dawn is-sentenzi ma hemm xejn li jitratta dwar in-nullita' o meno tac-citazzjoni. Dawn jitrattaw dwar imputazzjonijiet konsimili ghall-fatti odjerni bid-differenza illi f'dawk il-kawzi l-prosekuzzjoni kienet indikat l-fatti b'mod enumerat u indikat ukoll r-regolament tal-Avviz Legali ta' kull fatt allegat. Fil-kaz hawn skrutinat, l-prosekuzzjoni ghazlet illi tatribwixxi tlett fatti diversi kontra l-appellanti fi kliem iehor allura tlett imputazzjonijiet, f'paragrafu wiehed lkoll *bi ksur tar-regolament 6 tal-Avviz Legali 337/2001. L-appellant isostni illi r-regolament 6 ma jirraviza ebda reat izda johloq responsabilita' fuq certu individwi u li huwa l-artikolu [recte: regolament] 26 li jitkellem dwar ir-reati f'dan l-Avviz Legali. Dan ir-ragunament ma jista' jwassal ghall-ebda motivazzjoni sabiex din il-Qorti tiskarta l-insenjament*

[1] Sottolinejar ta' din il-Qorti

appena riassunt. Ic-citazzjoni tikkontjeni fatti cari bizzejjed sabiex l-appellant setgha jkun jaf biex inhu akkuzat u jhejji d-difiza tieghu u ghalhekk kien sodisfatt il-vot tal-ligi naxxenti mill-artikolu 360 (2) tal-Kodici Kriminali Kapitolu 9. Dan l-aggravju ghalhekk qed ikun michud;.

Fil-kawza **Appell Kriminali Numru 160/2002 Il-Pulizija v. Joseph Bone** deciza mill-Qorti tal-Appell fil-25 ta' Ottubru, 2002, inghad hekk:

"*It-tieni aggravju ta' l-appellant hu li c-citazzjoni kienet nulla peress li ma kienx fiha r-rekwiziti skond il-ligi, u b'mod partikolari ma kienx fiha zmien jew data specifika. L-appellant jerga' wkoll jissolleva l-eccezzjoni tan-ne bis in idem. Din il-Qorti, pero`, ma tara li ghandha ghalfejn izzid xejn ma dak li qalet l-ewwel qorti fir-rigward ta' dawn il-punti ta' ligi. Anke jekk wiehed jiehu in konsiderazzjoni il-hmistax-il jum zmien koncess ghall-pagament skond l-Artikolu 338(z) tal-Kodici Kriminali (cirkostanza li ma ssemmietx espressament fis-sentenza appellata, ghalkemm tissemma' fl-imputazzjoni), il-konkluzzjoni ta' din il-Qorti hija identika ghal dik ta' l-ewwel qorti.*".

Fil-kawza **Appell numru 401 tal-2017 ll-Pulizija vs Marvin Speranza** deciza mill-Qorti ta' l-Appell fil-10 ta' Diċembru 2019, dik il-Qorti ezaminat fid-dettal in-nullita tac-citazzjoni u qalet hekk:

"32. *Minn eżami tal-ġurisprudenza jidher li dwar dan il-punt hemm veduti differenti fuq it-tifsira li għandha tingħata lill-artikolu 360(2) tal-Kodiċi Kriminali li jirrifletti wkoll filosofija differenti dwar dak li fin-natura tagħha hija ċ-ċitazzjoni fil-proċediment sommarju. Dawn iż-żewġt*

posizzjonijiet legali għandhom ukoll veduta differenti dwar min għandu l-oneru jaġixxi fil-każ li jiġi skopert divarju bejn il-kontenut tal-avviż u l-provi riżultanti. Filwaqt li l-posizzjoni ġurisprudenzjali tradizzjonali tipprospetta li ċ-ċitazzjoni hija sempliċi sejħa għal dehra quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, bil-konsegwenti proċeduri proprji jkunu bażati fuq il-kwerela jew denunzja li jiġu esposti viva voce quddiem il-Qorti, il-posizzjoni aktar reċenti tikkonsidra liċ-ċitazzjoni bħala dokument bażiku għall-imputazzjoni ta' reati kriminali li, għalkemm trid tiġi moqrija fil-Qorti, xorta waħda fin-natura tagħha tfassal l-imputazzjoni li tista' twassal għall-eventwali kundanna li magħha tinġarr sanzjoni penali. In kwantu tali, dan id-dokument kellu jkun redatt b'mod korrett u dan id-dmir jinkombi fuq il-Prosekuzzjoni, li għandha wkoll id-dmir tara li l-provi miġjuba minnha0 jkunu jaqblu ma' dak imsemmi fiċ-ċitazzjoni. Fil-każ li jkun hemm diskrepanza bejn iċ-ċitazzjoni u l-provi prodotti kien jispetta lill-Prosekuzzjoni li, fi stadju opportun, titlob korrezzjoni taċ-ċitazzjoni u tkompli għaddejja bil-provi tagħha fil-każ.

33. Din il-veduta aktar reċenti żżomm quddiem għajnejha l-fatt li r-realta legali Maltija attwali hija differenti minn dik li kienet prevalenti fi żminijiet ta' qabel peress li illum il-Qorti tal-Maġistrati għandha kompetenza oriġinali li tista' twassal għal sentenzi ta' priġunerija ta' mhux aktar minn sentejn. Għalhekk il-proċediment sommarju tal-lum jolqot firxa ferm aktar wiesa' ta' reati kriminali li wħud minnhom, fi żminijiet passati setgħu jiġu mmexxija biss b'ġuri. B'hekk diversi reati li aktar minn mitt sena ilu kienu jiġi trattati bil-forma solenni tal-att tal-akkuża, illum il-maġġor parti tagħhom huma

trattati bil-forma aktar sempliċi taċ-ċitazzjoni u fil-każijiet kongruwi segwita bin-nota tar-rinviju għall-ġudizzju.

34. Apparti minn hekk anke grazzi għall-iżviluppi li saru fil-qasam tal-jeddijiet tal-bniedem, b'mod partikolari dak li jipprevedi l-artikolu sitta (6) tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar il-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali, nonche l-każistika dejjem tikber maħruġa mill-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Strasburgu dejjem tisħaq fuq l-importanza ta' proċess kriminali ġust sa minn qabel ma persuna tkun tresqet il-Qorti. Dawn l-iżviluppi wkoll kienu impensabbli aktar minn mitt sena ilu.

35. Mill-banda l-oħra, l-ġurisprudenza tradizzjonali għandha l-egħruq tagħha mhux biss fil-prattiċi legali Maltin kif bażati fuq is-sistema proċedurali Ingliż li minnu l-att ġudizzjarju taċ-ċitazzjoni ġie meħud. L-iter travaljat ta' dan l-artikolu 360(2) tal-Kodiċi Kriminali ġie traċċat mill-Imħallef William Harding fis-sentenza mogħtija minnu presjedenti l-Qorti Kriminali bħala Qorti ta' reviżjoni tas-sentenzi tal-Qrati tal-Maġistrati fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Arthur S. Mortimer*** *deċiża nhar is-6 ta' Diċembru 1948. Huwa jispjega li l-artikolu 360(2)*[2] *kien ġie miżjud bl-Ordinanza IX tal-1911. Qabel din iż-żieda dan l-artikolu kien jipprovdi biss li meta ma kienx hemm raġunijiet biżżejjed biex persuna titressaq bl-arrest, il-Pulizija Eżekuttiva kellha tħarrek lill-imputat b'ordni bil-miktub sabiex tidher quddiem il-Qorti tal-Pulizija Ġudizzjarja.*

[2] Fi żmienu l-artikolu 372(2) tal-Kodiċi Kriminali.

36. Fis-sentenza tal-Qorti Kriminali bħala Qorti ta' reviżjoni tas-sentenzi tal-Qrati tal-Maġistrati fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Spiru Spiteri*** *deċiża nhar it-18 ta' Marzu 1955 l-Imħallef William Harding spjega wkoll li fis-sentenza* ***Terreni vs Gabaretta****, deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appelli Kriminali nhar is-17 ta'Ġunju 1880 il-posizzjoni dwar iċ-ċitazzjoni dak iż-żmien kienet illi ma kienx indispensabbilment neċessarju li l-Qorti tal-Maġistrati żżomm strettament u preċiżament mat-termini oriġinali taċ-ċitazzjoni anche meta l-proċediment ikun ex officio. Sir Antonio Micallef żied jgħid ukoll li l-Qorti setgħet fi kwalunkwe każ serenament tistrieħ fuq il-provi riżultanti wara li tkun ġiet preżentata ċ-ċitazzjoni; b'dan illi jekk il-Qorti jkun jidhrilha meħtieġ jew jekk issirilha talba għal dak il-għan mill-imputat, hija kellha takkorda ftit żmien lill-imputat biex ikun jista' jħejji d-difiża tiegħu fuq dak li jkun irriżulta mill-provi.*

37. Bil-bidla li kienet saret fl-1911, din il-posizzjoni legali dwar l-għan taċ-ċitazzjoni ma nbidletx. Dak li kien inbidel huwa l-forma tagħha intiża biex tipprovdi lill-imħarrek aktar dettalji b'mod li huwa jkun jaf aħjar dwar dak li jkun ġie mħarrek dwaru.

38. Mid-dibatti tal-Kunsill tal-Gvern li waslu għal din l-emenda jirriżulta li l-iskop wara din l-emenda ma kienx li jibdel dak li sa dak iż-żmien kienet il-posizzjoni legali relattiva għaċ-ċitazzjoni u ċjoe li tkun isservi biss ta' mezz li bih persuna tiġi preżentata quddiem l-awtorita ġudizzjarja; u mingħajr ma din iċ-ċitazzjoni tiġi mqiegħda fuq l-istess livell tal-att tal-akkuża quddiem il-Qorti Kriminali. Ma kienx intiż

li ċ-ċitazzjoni tingħata l-forma solenni li kellu jingħata lill-att tal-akkuża. Anzi skont l-Avukat tal-Kuruna li pparteċipa fid-dibattiti dwar din l-emenda saħaq li ċ-ċitazzjoni ma kellhiex tkun meqjusa bħala intimazzjoni ta' imputazzjoni – La citazione nella sua essenza non e' la intimazione di una imputazione – ġie kwotat jgħid. Anżi huwa proċediment differenti minn dak li jsir quddiem il-Qorti Kriminali in kwantu huwa proċediment sommarju. L-Avukat tal-Kuruna saħaq li l-imputazzjoni vera hija dik li tiġi proposta quddiem il-Qorti viva voce mill-Prosekuzzjoni kontra tal-imputat. Id-dibattitu bejn il-Prosekuzzjoni u d-Difiża ma jseħħx grazzi għaċ-ċitazzjoni iżda jseħħ quddiem il-Qorti tal-Maġistrati bis-saħħa tal-kwerela u bl-esposizzjoni tal-fatti magħmula quddiem il-Qorti da parti tal-Uffiċjal Prosekutur. Bis-sistema viġenti qabel l-1911, l-imputat kien jirċievi ċ-ċitazzjoni mingħajr ma kien ikollu indikazzjoni biżżejjed biex ikun jaf għal xiex ried jirrispondi quddiem dik il-Qorti u għalhekk kien jinħela l-ħin f'differimenti biex ikun jista' jipprepara u jiddefendi ruħu. Kien għalhekk li l-Avukat tal-Kuruna kien ħass li kien aktar għaqli li filwaqt li ċ-ċitazzjoni tibqa' dejjem dokument li bih imputat jiġi msejjaħ jidher il-Qorti, fl-istess waqt kien meħtieġ li l-imputat ikollu informazzjoni biżżejjed minn qabel biex ikun jaf b'xiex inhu mixli biex b'hekk jitla' l-Qorti preparat għall-kawża tiegħu.

39. Kemm fis-sentenza Mortimer kif ukoll fis-sentenza Spiteri l-Imħallef Harding imbagħad jiċċita s-sentenza tal-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appelli Kriminali fil-kawża ***La Polizia vs Ashby*** *deċiża fit-12 t'Awissu 1917 fejn l-Imħallef Sir Luigi Camilleri kien iddeċieda li l-indikazzjonijiet imsemmija fl-artikolu 360 tal-Kodiċi Kriminali ma kienux*

essenzjali. Iċ-ċitazzjoni ma kienet xejn ħlief l-ordni mogħtija mill-Pulizija lill-imħarrek sabiex huwa jidher il-Qorti f'data u ħin mogħtija lilu meta ma jkunx hemm lok li huwa jittieħed il-Qorti taħt arrest. Dak kien l-iskop u l-karattru essenzjali taċ-ċitazzjoni. L-emendi li kienu saru fl-1911 ma kinux tali li jibdlu din il-posizzjoni legali għalkemm kienu intiżi biex jagħtu aktar informazzjoni lill-imħarrek biex qabel jitla' l-Qorti jkun jista' jipprepara d-difiża tiegħu.

40. L-Imħallef Harding f'dawn iż-żewġt kawżi jtenni li din hija interpretazzjoni li hija konsonanti mal-interpretazzjoni mogħtija lill-kunċett taċ-ċitazzjoni skont il-Liġi Ingliża li minnha l-Liġi Maltija hija mnissla. Huwa jtenni li ma jistgħux jitqajmu u jintlaqgħu oġġezzjonijiet għal difetti fil-forma jew fis-sustanza tal-avviżi. Dak li kellu dritt għalih l-imputat fl-avviż huwa reasonable information as to the nature of the charge. Reasonable trid tiġi mifhuma fil-kuntest taċ-ċitazzjoni, ergo fil-kuntest ta' proċediment sommarju. Jekk tirriżulta varjanza tali li l-Ġudikant jidhirlu li minħabba fiha l-ġudikabbli jkun ġie decieved or misled allura f'dak il-każ, il-ġudikabbli jkollu dritt li jitlob, u jingħata mill-Qorti, differiment tal-udjenza sabiex ikun jista' jipprepara d-difiża tiegħu minħabba l-varjanza li tkun ir-riżultat. U huwa għalhekk li ma tistax tiġi invokata n-nullita taċ-ċitazzjoni sempliċiment minħabba li jkun hemm differenza, variance bl-Ingliż, bejn l-avviż u l-provi li jitresqu fil-kawża.

41. Apparti minn hekk il-Liġi tippermetti wkoll li jsiru korrezzjonijiet f'dawn il-partikolaritajiet imsemmija fiċ-ċitazzjoni u fil-kwereli. Dan ukoll ġie deċiż mill-Imħallef Harding fis-sentenza tiegħu ***Consiglio Mangion nomine vs***

***Turu Callus et** deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appelli Kriminali nhar it-2 t'April 1948. L-artikolu 360 tal-Kodiċi Kriminali bl-ebda mod ma jostakola tali korrezzjonijiet. Għal massimu f'każ ta' talba għal korrezzjoni l-imputat ikollu dritt li jitlob, u jaqla' differiment tal-udjenza biex ikun jista' jirregola ruħu. Il-loġika wara din il-posizzjoni hija wkoll għaliex jekk minħabba tali varjanzi l-imputat ikun ġie misled jew deceived, huwa għandu dritt li jkollu żmien jiddefendi ruħu. Apparti minn hekk il-Kodiċi Kriminali kien jippermetti korrezzjoni tal-att tal-akkuża, dokument solenni a differenza taċ-ċitazzjoni. Għalhekk kien ikun illoġiku li jkun hemm technical strictness akbar fil-każ taċ-ċitazzjoni li huwa dokument mhux solenni, mentri jkun hemm lok għal possibilta ta' korrezzjoni fil-każ ta' dokument solenni bħal ma huwa l-att tal-akkuża.*

*42.Fil-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Toni Mifsud** deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti ta' appell minn sentenzi tal-Qrati talMaġistrati nhar is-16 ta' Mejju 1953, dik il-Qorti presjeduta wkoll mill-Imħallef William Harding daħlet fil-kontroversja meta jkun hemm diskrepanza fil-ħin indikat fiċ-ċitazzjoni għal dak li jirriżulta mill-provi. F'dan il-każ, dik il-Qorti ddeċidiet li l-artikolu 360 tal-Kodiċi Kriminali jeħtieġ li fiċ-ċitazzjoni jingħataw partikolaritajiet dwar iż-żmien. B'dan il-Liġi riedet tifhem li ż-żmien setgħa jiġi kostitwit mix-xahar u mill-ġurnata jew mid-data tax-xahar u mis-sena iżda mhux neċessarjament ukoll mill-ħin – għalkemm dan ikun għaqli biex l-informazzjoni fiċ-ċitazzjoni tkun kemm jista' jkun ċara u univoka.*

43. Kif imtenni fis-sentenza **Il-Pulizija vs. Bartoli** *deċiża minn dik il-Qorti nhar it-8 ta' Jannar 1938 l-att taċ-ċitazzjoni tnissel mill-Liġi Ingliża li kienet teħtieġ li ċ-ċitazzjoni jkun fiha reasonable information as to the nature of the charge. U li jekk b'dik l-informazzjoni skorretta l-imputat kien iħoss li ġie misled jew deceived, huwa dejjem kellu l-jedd li jitlob li jingħata differiment sabiex ikun jista' jirregola ruħu u jiddefendi lilu nnifsu aħjar. F'dak il-każ, irriżulta li l-imputat kien ikkontesta l-kawża quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u kien wera ben tajjeb li kien jaf għal-liema ċirkostanzi l-imputazzjoni kienet tirreferi u għalhekk ma kienx hemm lok li l-aggravju tiegħu fuq id-difett fiċ-ċitazzjoni jiġi milqugħ.*

44. Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Spiru Spiteri** *aktar il-fuq imsemmija kienet saret talba għal bidla fl-imputazzjonijiet billi mad-data tiżdied il-frażi "fl-aħħar tliet xhur qabel". Din it-talba saret wara li kienu ingħalqu l-provi tal-Prosekuzzjoni. Id-Difiża oġġezzjonat għal tali bdil iżda l-Qorti tal-Maġistrati kienet laqgħet it-talba għal tali bdil. Dan wassal għal dak l-appell. Il-Qorti Kriminali, presjeduta mill-Imħallef William Harding, ħadet l-istess posizzjoni bħal fil-kawżi Mortimer, ddeċidiet li l-posizzjoni dwar l-avviż bħala avviso a comparire kienet konsolidata b'diversi ġudikati tal-appelli kriminali fosthom* **La Polizia vs Debono** *tat-12 ta' Jannar 1918,* **Carabott vs Galea** *tat-12 t'Awissu 1918,* **Il-Pulizija vs Carmelo Mariani** *deċiża 12 ta' Ġunju 1942, u tal-Qorti Kriminali kolleġjalment komposta fl-ismijiet* **Ir-Reġina vs Cutajar** *tat-13 ta' Diċembru 1954. Dik il-Qorti ddeċidiet li, in bażi għal dak stabbilit bil-kawża Ashby, iċ-ċitazzjoni ma tistax titqabbel mal-att tal-akkuża u n-nuqqas ta' partikolaritajiet imsemmija fl-artikolu 360 tal-Kodiċi*

Kriminali ma kienux iġibu n-nullita taċ-ċitazzjoni, liema nuqqas jista' biss jintitola lill-imputat li jitlob u jottjeni differiment sabiex ikun jista' jirregola ruħu u jiddefendi ruħu aħjar.

45. Biss dwar il-punt aktar kontrovers dwar jekk tali korrezzjoni setgħetx issir wara li l-Prosekuzzjoni tkun għalqet il-provi tagħha, dik il-Qorti Kriminali iddeċidiet li fi proċediment sommarju ma hemm xejn li jżomm lill-Ġudikant li: għal raġuni ġusta, u anke l-Qorti "marte proprio" tordna li jerġa jinfetaħ is-smiegħ, sia pure biex titbiddel l-imputazzjoni kif sar f'dan il-każ; basta tingħata, kif ingħatat f'dan il-każ, l-opportunita ta' differiment, jekk l-imputat irid dan id-differiment.

46. Fis-sentenza tal-Qorti Kriminali eżerċenti funzjoni t'appell minn sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati, fis-sentenza tagħha tas-6 ta' Marzu 1954 fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Frank Borg****, kienet qalet li : (a) l-kunċett li fil-ġudizzji sommarji ċ-ċitazzjoni hija ordni ta' komparizzjoni kien saret kwistjoni ta' jus receptum; (b) l-enuċjazzjoni tal-fatti kontenuti fiha mhix il-bażi essanzjali u assoluta tal-inkriminazzjoni; (c) l-Qorti setgħet issib ħati imputat ta' reat divers minn dak li jidderiva minn dik l-enunċjazzjoni u li jkun irriżulta mill-provi li seħħ – basta li, jekk jagħmel talba apposita, l-imputat ikun jista' jingħata żmien biex jiddefendi ruħu kontra l-imputazzjoni ta' dan ir-reat l-ieħor; (d) din il-kawża wkoll kienet ippermettiet bidla fl-avviż wara li kienu ingħalqu l-provi mill-Prosekuzzjoni.*

*47. Din il-posizzjoni legali relattiva għall-*istatus legali *taċ-ċitazzjoni bħala merament avviso a comparire baqgħet tiġi segwita mill-Qrati Maltin kostantement, inkluż kważi verbatim mill-Imħallef Wallace Gulia fil-kawża* ***Il-Pulizija vs Noel Zarb Adami*** *deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar id-19 ta' Ġunju 1989.*

48. Fil-kawża ***Il-Pulizija vs Godwin Agius*** *deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar id-9 ta' Jannar 2003 kienet ukoll għamlet riferenza għal diversi sentenzi preċedenti u qalet hekk : -*

> *6. Dwar l-ewwel aggravju din il-Qorti tirreferi ghal dak li qalet din l-istess Qorti fis-sentenza fl-ismijiet* ***Il-Pulizija v. Mario Bezzina*** *moghtija fis-26 ta' Mejju 2004: "F'dan ir-rigward huwa rilevanti s-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kodici Kriminali li jipprovdi: "'Ic-citazzjoni ghandha ssemmi car il-persuna mharrka, u ghandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti ta' l-akkuza, bil-partikularitajiet ta' zmien u ta' lok li jkunu jinhtiegu jew li jkunu jistghu jinghataw.' "Issa l-gurisprudenza kostanti tal-Qrati taghna hi fis-sens li c-citazzjoni in kwistjoni mhix hlief avviz lill-imputat biex jidher quddiem il-Qorti. Fis-sentenza moghtija minn din il-Qorti (diversament presjeduta) fl-ismijiet Il-Pulizija vs Joseph Buttigieg fil-25 ta' Lulju 1994, intqal: "'L-insenjament tal-qrati taghna, kemm dawk superjuri kif ukoll inferjuri, hu tista' tghid univoku u gie kristallizzat fis-sentenza tal-Qorti Kriminali (li allura kienet tisma' appelli mill-qrati inferjuri) tas-6 ta' Dicembru, 1948 fl-ismijiet* ***Il-Pulizija v. Arthur S. Mortimer A. & C.E****. (Vol.XXXIII.iv.758) li dahlet ukoll fl-origini tas-*

subartikolu (2) tal-Artikolu 360, introdott fl-1911. Brevement, ic-citazzjoni ma hi xejn hlief avviz jew ordni sabiex il-gudikabbli jidher quddiem qorti inferjuri fil-hin u data li jigu indikati lilu, minflok ma jingieb quddiem dik il-qorti taht arrest (Art.360(1)). Din ic-citazzjoni ma hix il-bazi tal-akkuza, bhalma hu l-kaz tal-att ta' akkuza quddiem il-Qorti Kriminali. L-akkuza jew imputazzjoni tigi profferita fil-qorti inferjuri meta tinqara mill-prosekuzzjoni: 'La vera imputazione si deduce contro l'imputato dalla prosecuzione dinanzi alla Corte stessa. La lotta fra la prosecuzione e l'imputato non si impegna per mezzo della citazione, ma si impegna per mezzo della querela, della esposizione dei fatti che seguono innanzi alla Corte per parte dell'ufficiale prosecutore' (ara sentenza citata, pagna 761). Dan ifisser li galadarba l-persuna mharrka effettivament tidher quddiem il-qorti, il-funzjoni principali tac-citazzjoni (ghax hemm funzjonijiet ohra, bhal, per ezempju, li l-imputat ikun jaf biex qed jigi akkuzat sabiex ikun jista' jiddefendi ruhhu sew, kif ukoll l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni) tkun giet ezawrita (ara f'dan is-sens ukoll is-sentenza ta' din il-Qorti tad-19 ta' Gunju, 1989 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Noel Zarb Adami***)." "U bhalma qalet din il-Qorti (diversament presjeduta) fis-sentenza moghtija fl-4 ta' Novembru 1994 fil-kawza fl- ismijiet* **Il-Pulizija vs Emanuel Buttigieg***: "'Id-dettalji msemmijin dwar il-fatti ghandhom jigu ndikati fiha mhux ghall-fini tal-validita' taghha, jew tal- proceduri, kompriza s-sentenza, li jsegwuha, izda ghall-fini ta' pratticita' u ta' evitar ta' telf ta' zmien, u cioe` biex l-imputat x'hin jidher*

quddiem il-Qorti jkun jaf fuqhiex ikun gie mharrek, u hekk dakinhar stess li jidher ikun preparat biex jiddefendi ruhu ghall- imputazzjoni dedotta. "'..... "'Dan kollu premess ifisser li c-citazzjoni *li jkun fiha l*-ordni lill-imputat biex jidher quddiem il-Qorti tal-*Magistrati qatt ma tista' tkun nulla, kemm jekk tkun tikkontjeni kif ukoll jekk ma tikkontjenix dettalji korretti jew skorretti tal-fatti. F'ebda kaz dik ic*- citazzjoni ma ggib in-*nullita' tal*-proceduri sussegwenti, kompriza s-*sentenza." "Is*-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kodici Kriminali jirrikjedi biss li c-citazzjoni jkun fiha l-*fatti ta' l*-akkuza. Fis-sentenza taghha fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Philip Schembri*** moghtija fit-*18 ta'* Novembru 1994 minn din il-Qorti (diversament presjeduta), *gie spjegat: "'Dawn il*-fatti, naturalment, *iridu juru b'mod* car ir-reat li tieghu l-persuna tkun qed tigi imputata, minghajr il- *htiega ta' tigbid ta' kliem jew immaginazzjoni, jigifieri b'mod li l*-imputat ikun jaf ta' liema reat jew reati qed jigi akkuzat u ghal liema reat jew reati jrid iwiegeb.*'"*

7. Fil-kaz in ezami, huwa minnu li fic-citazzjoni *m'hemmx indikazzjoni tal*-hin, izda l-artikolu 360(2) ma jirreferix ghall-*"hin" tar*-reat izda ghaz- *"zmien" u c*-citazzjoni effettivament taghti indikazzjoni taz-*"zmien"* meta allegatament sehh ir-reat in kwistjoni meta tghid *"f'*dawn l- *ahhar gimghat" li naturalment jigu kalkolati* lura mid-data tac-citazzjoni (is-*6 ta' April 2011). Huwa* minnu li fic- *citazzjoni m'hemmx indikazzjoni tal*-lok fejn allegatament sehh ir-reat izda, apparti li l-appellant kien jaf ben tajjeb ghal liema xatba kienet qed

issir referenza fic-citazzjoni, fid-dawl tal-gurisprudenza sucitata, tali nuqqas ma jwassalx ghan-nullita' tac-citazzjoni jew tal-proceduri sussegwenti, kompriza s-sentenza. Konsegwentement it-talba ta' l-appellant biex is-sentenza appellata tigi dikjarata nulla hi michuda.

49. Fil-kawża ***Il-Pulizija vs Joseph Zahra*** *deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar il-5 t'Awissu 2003 ġie deċiż illi : L-ewwel aggravju ta' l-appellant hu, bazikament, fis-sens li huwa ma setax jinstab hati skond l-imputazzjonijiet kif dedotti peress li dawn l-imputazzjonijiet kienu nieqsa mid-dettalji mehtiega dwar il-post, il-hin u c-cirkostanzi li fihom sehhew l-allegati reati. Dan l-aggravju hu wiehed fieragh. Huwa veru li l-imputazzjonijiet ma kinux redatti bl-aktar mod felici u li r-referenza ghall-"post", "hin" u "cirkostanzi" f'kull imputazzjoni ma hi xejn cara. Pero`, kif din il-Qorti kellha l-okkazzjoni li tosserva diversi drabi, in-nuqqas ta' xi rekwizit imsemmi fis-subartikolu (2) tal-Artikolu 360 ma jwassalx ghan-nullita` tac-citazzjoni (jew tal-imputazzjoni jew imputazzjonijiet) u anqas ma jwassal necessarjament ghal-liberazzjoni ta' dak li jkun. Jekk, minhabba l-mod kif inhuma redatti l-imputazzjonijiet, l-imputat ma jkunx jista' jiddefendi ruhhu adegwatament huwa jista' jgib dan l-ilment a konjizzjoni tal-qorti biex din tiehu l-mizuri necessarji. Jista' wkoll, wara li jkun sema' l-provi tal-prosekuzzjoni, jitlob differiment jew posponiment biex ikun f'posizzjoni li jaghmel id-difiza tieghu, minflok ma jghaddi ghad-difiza minnufih wara l-kaz tal-prosekuzzjoni, kif suppost li jsir f'kull kawza (ara, in partikolari, l-Artikoli 374, 375 u 377(1) tal-Kodici Kriminali). S'intendi, tali differiment jew posponiment ghandu jinghata b'cirkospezzjoni kbira u biss f'kazijiet fejn*

ikun hemm xi nuqqas fil-mod kif il-prosekuzzjoni tkun ressqet l-imputazzjonijiet jew ikkonduciet il-kaz taghha, liema nuqqas ikun verament jista' jippregudika lill-imputat, ghax altrimenti facilment jigri li l-kawza sommarja ma tibqa' sommarja xejn. Huwa proprju ghalhekk li l-Artikolu 360(2) jghid li c-citazzjoni ghandha jkollha certi dettalji, u cioe` sabiex l-imputat jigi preparat f'ewwel jum tas-smiegh bid-difiza u bil-provi tieghu in difeza, u l-kawza tkun tista' tinqata' f'dik l-ewwel gurnata tas-smigh. Issa, fil-kaz in dizamina ma ghandniex kawza sommarja, izda kumpilazzjoni. Fi kliem iehor il-provi ingabru fuq numru ta' granet, u mill-provi mismugha wiehed seta' facilment jifhem il-"post", il-"hin" u c-"cirkostanza" ta' kull imputazzjoni. Meta, ghalhekk, l-appellant Zahra gie biex jaghmel id-difiza tieghu huwa kien jaf ezattament b'liema fatti kien qed jigi imputat, u liema kienu r-reati li kienu qed jigu ipotizzati fil-konfront tieghu (u dan, naturalment, aktar u aktar wara n-nota ta' rinviju ghall-gudizzju tal-Avukat Generali). Ghalhekk dana l-aggravju ta' l-appellant qed jigi respint.

50. Fil-kawża fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Francis Portelli*** *deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar it-3 ta' Marzu 1992, ġie deċiż li n-nuqqas tal-partikolaritajiet imsemmija fl-artikolu 360(2) tal-Kodiċi Kriminali ma kinetx iġġib in-nullita taċ-ċitazzjoni; għalkemm id-difett tagħhom jista' jġib in-nullita' fil-każ li jirrendi l-imputazzjoni inċerta. Iċ-ċitazzjoni pero xorta kienet tirrikjedi li jkun fiha fatti tal-akkuża li tiġbor fiha r-reat jew reati ipotizzati u li eventwalment ikunu jridu jiġu moqrija fil-Qorti mill-Prosekuzzjoni ai termini tal-artikolu 374 u 375 tal-Kodiċi Kriminali skont il-każ. Iċ-ċitazzjoni għalhekk xorta waħda*

ried ikollha fiha l-fatti li juru ċar ir-reat li bih persuna tkun qed tiġi mixlija u dan għandu jsir mingħajr il-ħtieġa ta' tiġbid ta' kliem jew immaġinazzjoni u b'tali mod li l-imputat ikun jaf dwar liema reat jew reati jkun qed jiġi mixli bihom u għal liema reat għandu jwieġeb.

51. Fil-kawża **Il-Pulizija vs Joseph Zammit** *deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar it-13 ta' Jannar 2016, ġie deċiż li għalkemm ma kienx hemm dubju li "għall-ħabta tal-11.00" mhuxwiex l-istess bħal "għall-ħabta ta' 14.00", l-anqas ma kien hemm dubju li l-appellant kien jaf sew għal-liema inċident il-każ kien qiegħed jirreferi. Apparti minn hekk fil-kawża* **Il-Pulizija vs. Alfred Grixti** *deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar is-26 ta' Marzu 2018 differenza fil-komparixxi bejn l-isem Mary u Maria kienet ritenuta bħala li ma taffettwax l-imputazzjoni u l-aggravju relattiv ġie miċħud.*

52. Minkejja l-iżviluppi li saru fil-kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati, u fil-kamp tad-drittijiet tal-bniedem, il-Liġi Maltija xorta baqgħet imfassla fuq il-prinċipji li Prosekuzzjoni għandha l-obbligu li tinvestiga u tixli lil persuni suspettati li jkunu wettqu reati kriminali li jkunu jaqgħu taħt il-kompetenza oriġinali tal-Qorti tal-Maġistrati jew bl-arrest jew bil-mezz taċ-ċitazzjoni skont il-każ. Il-Liġi regolanti ċ-ċitazzjoni u l-konsegwenti proċedura applikabbli baqgħet sostanzjalment l-istess minkejja d-differenza fil-kompetenza aktar il-fuq imsemmija.

53. Ladarba l-Prosekuzzjoni tixli, hija għandha r-responsabbilta' li tara li dak li tixli bih ikun korrett. Jekk iċ-

*ċitazzjoni jkun fiha ineżattezzi jew żbalji, dawn fihom infushom ma jġibux in-nullita taċ-ċitazzjoni jew tas-sentenza. Iżda l-Uffiċjal Prosekutur għandu dmir li jara li jekk ikun hemm tali żbalji jew ineżattezzi, dawn għandhom jiġu korretti. Dan huwa possibbli u l-ġurisprudenza relattivament reċenti issaħħaħ dan. Fil-fatt fil-kawża fl-***ismijiet Il-Pulizija vs. Glen Debattista*** *tat-23 ta' Diċembru 2003 din il-Qorti diversament presjeduta saħqet hekk: - L-appellant ghandu bazikament tlett aggravji, li ser jigu kkunsidrati seriatim. L-ewwel aggravju hu fis-sens li "l- akkuza" kienet nulla, u dan peress li fic-citazzjoni ma kienx hemm indikazzjoni "tal-fatti" kif preskritt fl-Artikolu 360(2) tal-Kodici Kriminali. Dan l-aggravju hu infondat u jirrazenta l-fieragh. Kif spiss gie ritenut minn din il-Qorti – u kif inhi, del resto, prassi inveterata – ir-rekwizit ta' "il-fatti ta' l-akkuza", imsemmija fis-subartikolu (2) tal-Artikolu 360, ikun sodisfatt jekk il-prosekuzzjoni tuza il-kliem testwali tad-disposizzjoni tal-ligi li tohloq ir-reat li jkun qed jigi ipotizzat bl-imputazzjoni. Huwa veru li l-prosekuzzjoni setghet, ghal aktar kjarezza, tghid fl-imputazzjoni li l-att awtentiku u pubbliku in dizamina kien licenzja ta' vettura (il-kelma "licenzja" tissemma biss fit-tieni imputazzjoni); pero` tali karenza ma ggibx in-"nullita`" tal-akkuza – sia jekk ta' l-akkuza (jew, ahjar, imputazzjoni) per se u sia jekk tac-citazzjoni. Kif ukoll gie ritenut diversi drabi, minkejja l-emenda introdotta b-lOrdinanza IX ta' l-1911, ic-citazzjoni baqghet xorta wahda semplici "avviso a comparire" u mhux il-bazi ta' l-imputazzjoni; l-imputazzjoni tigi formalment maghmula fl-istadju kontemplat fis-subparagrafu (i) tal-paragrafu (i) tal-Artikolu 374 tal-Kodici Kriminali, rez applikabbli ghal proceduri ex officio bil paragrafu (c) tal-Artikolu 375 (u fil-*

kaz tal-Qorti Istruttorja, meta r-rapport jigi konfermat bil-gurament fl-istadju kontemplat fl-Artikolu 390(1)). L-iskop tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 360 hu sabiex l-imputat ikun mill-bidu nett f'posizzjoni li jkun jista' jiddefendi ruhu adegwatament, b'mod ukoll li f'kawzi sommarji huwa jressaq il-kaz u l-provi tieghu fl-istess gurnata li jitressaq quddiem il-qorti u s-sentenza tinghata wkoll f'dik il-gurnata (Art. 377(1)). Ghalhekk, jekk "il-fatti ta' l-akkuza" ikunu gew redatti b'tali mod li l-imputat ma jkunx jaf b'xhiex qed jigi verament akkuzat, sia ghal dawk li huma fatti u sia ghal dik li hija ligi, huwa jista' jew igib din il-lanjanza a konjizzjoni tal-qorti sabiex il-qorti tordna lill-prosekuzzjoni tkun aktar cara jew, wara li l-prosekuzzjoni tkun ghalqet il-kaz taghha – u allura l-imputat ikun certament jaf x'inhuma l-fatti li jkunu qed jigu imputati – jitlob differiment biex ikun jista' jipprepara d-difiza tieghu. Mid-diversi verbali registrati quddiem il-Qorti Inferjuri imkien ma hemm l-icken indikazzjoni li l-appellant, allura imputat, ma kienx jaf, jew ma setax ikun jaf wara d-deposizzjoni tax-xhieda principali WPS Marisa Bartolo u l-Ispettur Stephen Mallia, x'kienu l-fatti li kienu qed jigu imputati fil-konfront tieghu. Ghalhekk ukoll b'ebda mod ma jista' jinghad li l-appellant gie pregudikat fid-difiza tieghu. Fl-ahharnett il-Qorti tosserva li l-posizzjoni hija differenti meta si tratta tal-forma aktar solenni tal-Att ta' Akkuza fil-Qorti Kriminali – hawn il-legislatur kjarament jiddistingwi bejn "il-fatt li jikkostitwixxi r-reat" u "r-reat kif migjub jew imfisser fil-ligi" – paragrafi (c) u (d) tal-Artikolu 589. Pero` anke hawn tista' issir korrezzjoni skond ma jipprovdi l-Artikolu 597 tal-Kodici Kriminali, salv ghas-sitwazzjoni prevista fil-proviso tas-

subartikolu (5) tal-Artikolu 449. Konsegwentement dan l-aggravju qed jigi respint.

54. Din il-Qorti taqbel mal-posizzjoni adottata mill-Imħallef Harding fis-sentenzi tiegħu fejn saħaq li l-ġurisprudenza regolanti ċ-ċitazzjoni, bażata kif inhi fuq il-ius receptum, tisħaq fuq il-fatt li fejn ikun hemm diskrepanza bejn dak imniżżel fiċ-ċitazzjoni għal dak li jirriżulta fil-kwerela u quddiem il-Qorti, huwa dak li jirriżulta quddiem il-Qorti li jipprevali u mhux dak li jkun miktub fiċ-ċitazzjoni, sakemm ma jkunx hemm diskrepanzi kbar tali li l-akkuża ma tkunx sostenibbli. Dak li l-imputat fi proċediment quddiem ilQorti tal-Maġistrati[3]18 għandu dritt għalih huwa li, meta jirriżulta li hemm diskrepanza bejn dak li hemm fiċ-ċitazzjoni u dak li jirriżulta mill-provi, jingħata l-opportunita li jiddefendi ruħu dwarha, u dan sakemm dik id-diskrepanza, ossija variance ma tkunx tirrendi l-imputazzjoni tant inċerta li allura tkun nulla minnha nnifisha.

55. Għal dan il-għan l-Uffiċjal Prosekutur għandu dmir li jitlob li ssir il-korrezzjoni relattiva filwaqt li l-imputat ma għandux dritt li jwaqfu milli jagħmel tali talba għal korrezzjoni jew saħansitra jikkontendi li l-avviż huwa null. F'dak il-każ l-imputat għandu dritt jitlob differiment biex ikun jista' jirregola ruħu u jiddefendi ruħu aħjar.

56. Dan għaliex jekk tirriżulta li xi wieħed minn dawn il-partikolaritajiet imsemmija fl-artikolu 360(2) tal-Kodiċi Kriminali ma jkunx jaqbel mal-provi prodotti, dan ma jġibx

[3] skont l-artikolu 374(i)(i) kif ukoll reż applikabbli għal proċedimenti ex officio bl-artikolu 375(c) jew bl-artikolu 390(1) tal-Kodiċi Kriminali fil-proċedimenti istruttorji.

in-nullita tal-avviż. Ikun ifisser li dak li l-imputat ikun irid jirrispondi għalih u jiddefendi ruħu minnu jrid ikun b'riferenza għal dawk il-fatti li jirriżultaw mill-provi. U huwa għalhekk li, fi proċediment sommarju fejn id-differimenti għandhom ikunu l-eċċezzjoni u mhux ir-regola, l-imputat ikun jista' jitlob li jingħata differiment tal-udjenza sabiex ikun jista' jirregola ruħu u jiddefendi ruħu b'dawk iċ-ċirkostanzi ġodda li jkunu rriżultaw u dan biex jiġi evitat kwalunkwe ombra li biha jkun jista' jiġi deceived jew misled. Dment li huwa jingħata l-opportunita sħiħa li jiddefendi ruħu mill-istat li jkun irriżulta mill-provi, l-imputat ma jistax iressaq ilment.

57. Kienet tkun storja differenti kieku ma kienx hemm biss variance, iżda differenzi jew diskrepanzi kbar jew sostanzjali bejn il-partikolaritajiet imsemmija fl-avviż u dak riżultanti mill-provi. Variance tfisser li jkun hemm xi differenzi bejn l-allegazzjoni u l-evidenza u mhux differenzi tant kbar li jistgħu joħolqu jew iwasslu għal reat jew reati differenti jew għal nuqqas ta' reat. Għalhekk jekk l-iżball jew varjanza fiċ-ċitazzjoni tkun tant kbira bejn il-fatti imputati u dawk riżultanti li jirrendu l-azzjoni inċerta, mhux ċara, jekk mhux ukoll kontradittorja, dwar jekk ir-reat ikunx seħħ, fejn ir-reat ikun seħħ jew jekk kienx l-imputat li wettaq ir-reat mil-lok jew ċirkostanzi msemmija fil-provi,[4] *allura ma jkunx jista' jingħad li kien hemm sempliċi varjanza fis-sens tal-ġurisprudenza ċitata aktar il-fuq u l-azzjoni ma tkunx tista'*

[4] Ara **Il-Pulizija vs Joseph Calleja et**, Qorti tal-Maġistrati (Malta) deċiża fil-5 ta' Frar 2016 fejn il-Prosekuzzjoni xliet lill-imputat li kien qiegħed jikkommetti reat minħabba storbju ġenerat minn generator ta' bastiment li kien jinsab f'baċir numru 5 tat-Tarzna mentri mill-provi fattwali u tekniċi rriżulta li l-ħsejjes disturbanti kienu ġejjin minn parti oħra tal-port, possibilment minn baċir numru 6 u ġenerati minn bastiment ieħor li ma kellux x'jaqsam la ma' dak imsemmi fl-avviż u l-anqas mal-provi imresqa mill-Prosekuzzjoni.

titmexxa għax il-parametri tal-azzjoni jkunu inbidlu radikalment – ħaġa li bl-iżvilupp tal-proċedura penali u tad-drittijiet tal-bniedem ma jistax jiġi ritenut aċċettabbli fis-sistema legali Malti tal-lum. F'dan il-każ pero il-varjanza kienet żgħira u suffragata mill-provi riżultanti, inkluż mill-azzjoni u x-xiehda tal-appellant innifsu u mix-xiehda tal-prosekuzzjoni u tal-parte civile. Għar-raġunijiet imsemmija aktar il-fuq għalhekk l-ewwel aggravju qiegħed jiġi miċħud."

Illi l-Artiklu 365 (3) tal-Kapitolu 9 jaqra hekk:

(3) It-taħrikiet imsemmijin f'dan l-artikolu u ċ-ċitazzjoni msemmija fl-artikolu 360 għandhom ikunu iffirmati minn uffiċjal tal-Pulizija Eżekuttiva ta' grad mhux anqas minn dak ta' sotto-spettur jew ittimbrati b'facsimile ta' dik il-firma.

Ikkunsidrat:

1. Jibda biex jinghad li n-nuqqas ta' data li minnha qed tillamenta l-imputata ma hiex id-data ta' meta allegatament sehhew il-fatti li dwarhom hija giet akkuzata, izda hija d-data ta' meta harget ic-citazzjoni fil-konfront taghha mill-Ufficjal Prosekutur.

2. Illi l-Qorti fliet u ezaminat bir-reqqa c-citazzjoni li tat lok ghal dawn il-proceduri u tqis li din ic-citazzjoni ma hija nieqsa mill-ebda wahda mir-rekwiziti taht l-Artiklu 360 tal-Kodici Kriminali fuq citat. Dan johrog car ukoll minn qari ta' l-istess citazzjoni.

3. Illi huwa imperattiv li kemm mil-ligi infisha kif ukoll mill-gurisprudenza tal-Qrati taghna huwa ben stabbilit li dawn ir-rekwiziti

previsti mill-Artiklu 360 ma humiex mehtiega ad validitatem u n-nuqqas jew xi nuqqas fihom ma jaghtix lok ghall-nullita’ tal-proceduri.

4. In oltre, fid-dawl tal-gurisprudenza fuq citata, fejn ghalkemm kien hemm xi nuqqas, il-Qorti dejjem immilitat kontra n-nullita’ tac-citazzjoni, dan dejjem sakemm tali nuqqas ma kellux effett fuq il-kapacita’ li l-imputat jiddefendi ruhu dwar il-fatti lilu/ha imputati, u f’kaz fejn irrizulta xi tali impossibilita’ l-Qorti sahansitra awtorizzat korrezzjoni b’dana illi l-imputat inghata d-dritt li jiddefendi ruhu mic-citazzjoni kif korretta; konsegwentament fejn ma jirrizulta l-ebda tali nuqqas din il-Qorti ssib li c-citazzjoni li tat lok ghal dawn il-proceduri ma ghandha l-ebda difett, ai termini ta’ l-Artiklu 360 tal-Kodici Kriminali.

5. Illi d-Difiza issottomettiet ulterjorment illi ai termini ta’ l-Artiklu 365 (3) tal-Kodici Kriminali “ic-citazzjoni msemija fl-Artiklu 360 ghand[ha] tkun iffirmata minn ufficjal tal-pulizija ezekuttiva ta’ grad ta’ mhux inqas minn dak ta’ sotto-spettur jew ittimbrati b’facsimile ta’ dik il-firma”. U abbinat dan ir-rekwizit mal-fatt illi la ma hemmx data tal-hrug tac-citazzjoni wiehed ma jistax ikun jaf jekk l-uficcjal li ffirma c-citazzjoni kienx jokkupa ghall-anqas il-grad ta’ sotto-spettur fid-data li harget ic-citazzjoni.

6. Illi l-Qorti tqis illi ma hiex b’kumbinazzjoni illi r-rekwizit tad-data tal-hrug tac-citazzjoni u tal-firma ta’ l-Ufficjal Prosekutur ma tnizzlux bhala wiehed mir-rekwiziti li ghandha jkollha citazzjoni skont kif jitlob l-Artikolu 360 tal-Kodici Kriminali.

7. Li kieku l-legislatur ried li tali data u tali firma ghandha twassal ghan-nullita tac-citazzjoni, l-legislatur seta’ facilment jinkludi tali firma bhala wahda mir-rekwiziti taht l-Artikolu 360; inkella seta’ jghid fl-istess

Artiklu 365 (3) li tali firma trid tkun akkompanjata bid-data tal-hrug tac-citazzjoni u n-nuqqas tal-firma u tad-data jwassal ghan-nullita' tac-citazzjoni. Izda dan il-legislatur m'ghamlux.

8. Illi ghalhekk il-Qorti tqis li l-gurisprudenza abbraccjata mill-Qrati taghna, fuq elenkata ghandha tapplika wkoll ghall-Artiklu 365 (3) tal-Kodici Kriminali.

9. Illi in oltre minn ezami akkurat tac-citazzjoni jirrizulta li l-Ufficjal Prosekutur ittimbra c-citazzjoni bit-timbru tieghu li jghid "Inspector Jeffrey Scicluna", aktar l'isfel "Spettur Jeffrey Scicluna" u aktar l'isfel "Malta Police". Fuq l-istess timbru hemm ukoll id-data tal-firma b'timbru iehor u cioe "08 OCT 2018" illi ma hiex daqshekk prominenti stante li giet ittimbrata fuq il-kliem "Spettur Jeffrey Scicluna".

10. Illi konsegwentament ma hemmx dubju li fuq ic-citazzjoni hemm ukoll id-data ta' meta l-Ispettur rrediga c-citazzjoni u ffirmaha sabiex tigi notifikata lill-imputata. Illi huwa minnu li din id-data ma gietx inserita fejn hemm il-kliem "Illum___________" izda b'daqshekk ma jfissirx li d-data li tpoggiet fuq it-timbru tal-ufficjal prosekutur ma hiex effettiva u ma tissodisfax il-prattika - mhux rekwizit tal-ligi - li c-citazzjoni jkollha fiha d-data ta' meta tigi iffirmata mill-ufficjal prosekutur.

11. Illi l-istess japplika fir-rigward tas-sottomissjoni li mid-data fuq ic-citazzjoni u l-firma tal-ufficjal prosekutur wiehed ikun jista' jivverifika li fil-fatt meta inharget ic-citazzjoni l-ufficjal prosekutur kien jokkupa ghall-anqas il-grad ta' sotto-spettur fid-data li harget ic-citazzjoni.

12. Illi in oltre, la darba c-citazzjoni hija ttimbrata b'timbru li jiddikjara li l-Ufficjal Prosekutur ghandu l-grad ta' Spettur, liema timbru huwa

wkoll iffirmat mill-istess Ufficjal Prosekutur u jgib wkoll id-data tat-08 t'Ottubru 2018, din il-Qorti ma ghandix ghalfejn ma taccettax is-siwi ta' tali timbru sabiex jissodisfa dan l-element rigward il-grad tal-istess Ufficjal Prosekutur, aktar u aktar meta ma ngabet l-ebda prova ghall-kuntrarju f'dan ir-rigward.

Decide:

Ghal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti qeghda tichad din l-eccezzjoni sollevata mill-imputata.

(ft) Magistrat Dr. Monica Vella LL.D, M. Jur.

(ft) Angelo Buttigieg
Deputat Registratur